

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Fairtrade Provincie	TELEFOONNUMMER	+31618300474
DATUM	24-5-2022	E-MAILADRES	hans.versteeg@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	8247EC2A	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Hans Versteeg	TEAM	BEI
NUMMER PS	PS2022BEM	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk
COMMISSIE	Bestuur, Economie en Middelen		
BIJLAGE	Motie 123; Fairtrade Provincie		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

In Motie 123, aangenomen op 18 november 2020, hebben uw Staten het college gevraagd om een plan van aanpak op te stellen om te kunnen blijven voldoen aan de criteria Fairtrade Provincie. Wij hebben u in de Statenbrief 2021BEM 58 over de uitvoering van motie 123 Fairtrade Provincie Utrecht laten weten dat we voor de verdere uitvoering zouden wachten op het moment dat de coronapandemie voorbij zou zijn. Inmiddels hebben we de uitvoering van motie 123 weer opgepakt.

Uit het overleg met het campagneteam Fairtrade Nederland blijkt dat de provincie Utrecht nog steeds Fairtrade Provincie is. Wel is het nodig dat de provincie (opnieuw) de nodige inzet pleegt op enkele criteria van Fairtrade Provincie. Het is van belang dat het provinciebestuur zich (opnieuw) committeert aan de campagne Fairtrade, de provincie goed vertegenwoordigd is in het provinciaal kernteam en daarin actief is (inclusief het aanstellen van een coördinator/aanspreekpunt Fairtrade Provincie), en de (samenwerkings)partners stimuleert om Fairtrade producten te gebruiken. Het aantal Fairtrade gemeenten en actieve gemeenten om Fairtrade gemeente te worden in de provincie Utrecht is gedaald ten opzichte van 2015 toen de provincie als eerste provincie de titel Fairtrade Provincie behaalde, maar nog voldoende voor het criterium Aantal Fairtrade Gemeente in de provincie Utrecht. De provincie hanteert (nog steeds) een duurzaam inkoopbeleid met aandacht voor People, Planet en Profit. Het college en de organisatie zullen de benodigde inzet plegen om de titel Fairtrade Provincie te continueren. Tegen de achtergrond van het vorenstaande wordt het opstellen van een plan van aanpak niet nodig geacht. In het licht van het vorenstaande wordt de motie als afgehandeld beschouwd.

Inleiding:

Toen de Provincie Utrecht eind 2015 werd uitgeroepen tot de eerste Fairtrade provincie van Nederland voerden 14 (van de 26) Utrechtse gemeenten de titel Fairtrade gemeente en waren nog eens 7 gemeenten actief in het behalen van de titel. Dit was toen ruim voldoende om aan de selectiecriteria te voldoen. Het behalen van deze titel zou echter geen eindpunt, maar een startpunt moeten zijn. In het coalitieakkoord stond destijds ook de ambitie benoemd dat we ons samen met de Utrechtse gemeenten willen blijven inzetten om de titel Fairtrade provincie te behouden, om op die manier een duidelijk signaal af te geven over het belang van een duurzame internationale handel.

Voor de titel Fairtrade Provincie moet een provincie aan de volgende vijf criteria voldoen:

1. Aantal Fairtrade gemeenten in de provincie. In de provincie is 75% van de gemeenten (i.c. 19 Utrechtse gemeenten) actief in de campagne of Fairtrade Gemeente. 45% van de gemeenten in de provincie heeft zelfs de titel Fairtrade Gemeente (i.c. 12 Utrechtse gemeenten) behaald.
2. Provinciaal kernteam. De provincie heeft een kernteam die de campagne in de eigen provincie trekt. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van het provinciebestuur, Fairtrade Gemeenten in de provincie en bedrijven en organisaties uit de provincie. Het kernteam zorgt voor media-aandacht.
3. Commitment Provinciebestuur. Het provinciebestuur committeert zich aan de campagne Fairtrade Provincie. Het bestuur neemt dit op in hun beleid en de provincie koopt fairtrade in.
4. Bij bedrijven en organisaties waar de provincie (samenwerkings)relaties mee heeft stimuleert de provincie actief het gebruik van Fairtrade producten.
5. Media-aandacht. De campagne Fairtrade Provincie krijgt regelmatig aandacht in provinciale media bijvoorbeeld voor een Fairtrade actie.

Stand van zaken Fairtrade Provincie

De afgelopen jaren is op een aantal criteria voor Fairtrade Provincie de actieve inzet en betrokkenheid van de provincie daarop afgenomen. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

- Actief bestuurlijk commitment aan de campagne Fairtrade ontbrak. Daarentegen werd Fairtrade wel in het inkoopbeleid opgenomen en worden fairtrade-producten (drinken en eten) in de catering opgenomen.
- Er was geen provinciale vertegenwoordiging meer in het provinciale kernteam. En ook geen bijdrage aan het opzetten van een actieve campagne Fairtrade in de eigen provincie.
- Het stimuleren van partnerorganisaties van de provincie van Fairtrade producten ontbrak.

Er is wel een Provinciale kernteam Fairtrade van vrijwilligers actief met gemeentelijke Fairtrade-vertegenwoordigers, maar vertegenwoordigers van de provincie en het bedrijfsleven ontbreken vooralsnog.

Toelichting:

In het kader van het onderzoek naar de haalbaarheid om motie 123 duurzaam uit te voeren zijn diverse gesprekken gevoerd. Externe gesprekken zijn gevoerd met het Campagnebureau Fairtrade Nederland en met gemeentelijke vertegenwoordigers Fairtrade van het Provinciaal team Fairtrade. Intern zijn gesprekken gevoerd en is informatie opgehaald bij Facilitair/Catering, Inkoop, Economie en de Hollandse Waterlinies. De uitkomst daarvan is hieronder verwoord.

Campagnebureau Fairtrade Nederland

Het campagnebureau heeft eind 2021 alle Fairtrade-gemeenten aangeschreven met de vraag of zij hun Fairtrade-gemeente titel willen voorzetten. In maart 2022 gaf dit voor de Utrechtse gemeenten het volgende beeld: 13 gemeenten van de 26 Utrechtse gemeenten blijven Fairtrade-Gemeente (= 50 %). Voorts zijn er 3 gemeenten actief in de campagne om de titel te behalen. In totaal 16 gemeenten van de 26 Utrechtse gemeenten = 62 %. De provincie betaalt een (verplichte) financiële bijdrage van € 1000,- per jaar.

Provinciaal kernteam Fairtrade

Het kernteam dient te bestaan uit vertegenwoordigers van de provincie, Fairtrade Gemeenten in de provincie, en bedrijven en organisaties uit de provincie. De vertegenwoordiging van de Fairtrade-gemeenten heeft enkele actieve teamleden. Zij willen de provincie ondersteunen om Fairtrade Provincie te blijven en verder uit te breiden. Zij richten zich in eerste instantie op drie Utrechtse gemeenten die actief zijn in de campagne Fairtrade maar nog niet de titel Fairtrade-Gemeente hebben behaald door kennis en ervaring te delen en voor zoveel nodig de gemeentelijke werkgroep Fairtrade te ondersteunen. Voorts wil het kernteam campagne voeren voor Fairtrade-producten op de horecalocaties van de Hollandse Waterlinies in samenhang/aanvulling op de korte ketens /lokaal voor eerlijke handel. Het provinciaal kernteam zal 3 of 4 keer per jaar overleggen om de voortgang te bepreken en Fairtrade-acties te ontwikkelen.

Om de campagne in de eigen provincie te trekken zal de provincie Utrecht zelf verschillende kwaliteiten in het provinciaal kernteam borgen zoals het provinciaal aanspreekpunt Fairtrade/ coördinator, communicatie, inkoop en een bestuurlijk aanspreekpunt.

De gedeputeerde Organisatie/Inkoop is het bestuurlijk aanspreekpunt voor Fairtrade provincie. De provinciaal coördinator onderhoudt het contact intern (bestuur/ organisatie) en extern. De coördinator is ook actief in het stimuleren van het gebruik van Fairtrade producten bij (samenwerkings)relaties van de provincie en adviseert daarover aan het bestuur. De coördinator zal met het provinciaal kernteam jaarlijks de benodigde activiteiten bepalen en uitvoeren.

Facilitair/catering

Duurzaam inkoopbeleid. De principes voor eerlijke handel zijn verankerd in het inkoopbeleid van provincie Utrecht. De contracten voor inkoop van producten (drank, koffie, thee e.d. en afspraken met de catering/ Eurest) zijn duurzaam en verantwoord met respect voor People, Planet & Profit. De contracten zijn onlangs stilzwijgend weer verlengd tot 31-3-2023. Ook in de leidraad voor catering en warme dranken c.a. in het provinciehuis zijn de principes voor Fairtrade vastgelegd. Dit betekent onder andere dat provincie Utrecht eisen stelt aan de te leveren koffie, thee, cacao en suiker welke moeten voldoen aan de criteria van eerlijke handel.

De provincie Utrecht voldoet derhalve nog steeds aan de gestelde eisen voor het gebruik van Fairtrade producten en voert derhalve een actief en duurzaam inkoopbeleid.

Rol GS

Voor de titel Fairtrade Provincie is van belang dat het bestuur zich opnieuw committeert aan de campagne Fairtrade (met het GS-besluit van 17 mei 2022 is dat geëffectueerd). En voorts stimuleert de provincie bij bedrijven en organisaties waarmee het samenwerkt actief het gebruik van Fairtrade producten c.a. De provincie heeft ook een voorbeeldfunctie en draagt dat ook uit.

Conclusie uitvoering motie 123

Op basis van de verzamelde informatie en gesprekken over Fairtrade Provincie kan het volgende worden vastgesteld:

- Provincie Utrecht was en is nog steeds Fairtrade Provincie maar enige inzet op enkele criteria Fairtrade Provincie is nodig.
- De provincie voert (nog steeds) een Duurzaam inkoopbeleid met respect voor People, Planet & Profit.
- De catering/Eurest werkt al duurzaam en wil ook een verdere bijdrage leveren om fairtrade producten/ Eerlijke Handel in het assortiment op te nemen c.q. uit te breiden.
- Het provinciaal kernteam (v.w.b. gemeentelijke vertegenwoordigers) is enthousiast om samen met de provincie de campagne Fairtrade nader vorm te geven in de provincie Utrecht. De provinciale vertegenwoordiging in het kernteam wordt op orde gebracht.
- De provincie/ Het college heeft zich (opnieuw) uitgesproken voor de campagne Fairtrade Provincie.

Wat is nog bestuurlijk aandachtspunt:

- Voor media en promotie/acties van Fairtrade is van belang dat het provinciaal kernteam over een budget beschikt. Het voorstel is om jaarlijks €10.000,- daarvoor beschikbaar te stellen. Zie financiële consequenties.

Financiële consequenties:

De provincie betaalt(de) jaarlijks een bijdrage van €1.000,- aan Fairtrade Nederland.

Daarnaast wordt een jaarlijks budget van €10.000,- beschikbaar gesteld voor het promoten en stimuleren van Fairtrade producten in de provincie Utrecht c.q. ter ondersteuning van kandidaat Fairtrade Gemeente.

De hieruit voortvloeiende meerjarige begrotingswijziging wordt in de Zomernota aan u ter vaststelling voorgelegd.

Vervolgprocedure / voortgang:

De provincie Utrecht heeft nog steeds de titel Fairtrade Provincie. In het licht van het vorenstaande wordt motie 123, Fairtrade Provincie als afgehandeld beschouwd. Voorts zullen PS jaarlijks worden geïnformeerd over de activiteiten van het provinciale kernteam en de voortgang van Fairtrade Provincie in de Planning & Control-cyclus.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen